

BOEKBESPREKING.

Die Westdeutsche Kieferklinik und ihr Wirksamkeit. Ein Bericht erstattet von dem Leiter der Anstalt Prof. Dr. N. C. Ch. Bruhn, Dusseldorf, Januar 1921. Verlag von J. F. Bergmann, Munchen.

Wie van onze collega's zich de leerzame dagen gedurende de cursussen in 1915/1917 in Dusseldorf onder Prof. Bruhn's leiding herinnert zal zeker met belangstelling kennis nemen van dit „Bericht”. Vriendelijke toezending door den auteur geeft mij gelegenheid een en ander over dit interessante werk van Bruhn op te teekenen. Aanstonds treft, dat dit schriftuur niet slechts is bedoeld als levensbericht, ook niet alleen als propagandageschrift voor de groot opgezetten instelling waaraan het zijn naam ontleent. „Die Abgrenzung der Kieferheilkunde als Sonderfach” is de titel van het eerste hoofdstuk; een krachtig betoog voor de afbakening van het gedurende de laatste jaren meer en meer op den voorgrond getreden specialisme: kaakheelkunde en gelaatsheelkunde. Meer in Duitschland dan in ons vaderland heeft dit speciaalvak recht van bestaan, waar nog tal van verminkten kosmetische en functioneele correcties behoeven in die gevallen, waarbij de eerste hulp niet rechtstreeks tot het doel leidde of voortgezette hulp noodzakelijk bleek. Doch buitendien hebben daar chirurg en tandarts en omgekeerd door dagelijksche innige samenwerking de gelegenheid gehad elkaars hoedanigheden en bekwaamheden naar waarde te leeren schatten en samen bruikbare methoden te scheppen en op te bouwen, waardoor gezichtseinden werden geopend, voordien voor beider blik nagenoeg verborgen. Doch niet alleen heeft hier wetenschap en technische kennis aan vaardigheid gepaard dit „Sonderfach”, op nieuwe disciplinen gebouwd, doen geboren worden. Organiseerende tusschenkomst, in staat beide arbeidsvelden met ruimen blik te overzien en te omvatten was noodig om met goed recht voor deze specialiteit een gelijkwaardige plaats te eischen onder de reeks van onderdeelen der genees- en heelkunst. Als het iemand gelukt is dit organiseerende werk tot stand te bren-

gen, dan is dit wel Pr. Bruhn, die gedurende zijn leidende werkzaamheid aan de Dusseldorfsche kaaklazaretten, met noesten vlijt en energie ordenend, samenvattend werk heeft verricht van de beste soort; getuige de door hem in samenwerking met Lindemann en Hauptmayer uitgegeven „Ergebnisse”. En zij die in dien tijd ongeloovig waren toen Bruhn voorspelde, dat ook voor den vreedstijd een ruim arbeidsveld openlag voor de beoefening der kaakheelkunst in ruimen zin, doch als afgebakend geheel, heeft hij zeker beschaamd. Hij voorzag dat de orthodontische behandelingsmethoden die bij het herstellen van defecten door gelaats- en schedelverwondingen zulke groote diensten hadden bewezen op hun beurt weer gediend en gesteund zouden worden door chirurgische behandelingswijzen die zij eerst hadden gesteund en waarmede zij te zamen waren toegepast. Hij maakte zich tóén al gereed om het nuttig effect dat was bereikt door plastiek en beenimplantatie toepasselijk te maken voor de vreedspraktijk; metname tot aanvulling van postoperatieve defecten na extirpatie van maligne tumoren of ontstaan door tuberculose, lupus enz. Verder tot het chirurgisch verbeteren van sterke oclusieafwijkingen met functioneele en cosmetische stoornissen gepaard en waarbij de gebruikelijke orthodontische methoden niet tot het doel kunnen leiden. Kortom hij wilde de tandheelkunde voor de chirurgie veroveren en de chirurgie voor de tandheelkunde en vereenigde beide tot één afgerond geheel.

Intusschen heeft B. ingezien dat slechts een centraal punt de bodem kan zijn waarop de nieuwe wetenschap kan worden gekweekt en kon groeien. Hij stelde zich daartoe voor oogen de werkwijze der kaaklazaretten waar chirurg en tandarts te zamen werkten en elkaar aanvulden en kwam er toe een centrale kaakkliniek te stichten waar de patiënten kunnen worden verpleegd en onder voortdurende contróle worden gehouden.

Reeds in 1917 is het hem gelukt dit plan tot uitvoering te brengen door milde gaven daartoe in staat gesteld; voor bouwkosten kon hij toenmaals beschikken over circa M. 1.300.000 met 27 hectaren bouwgrond behalve de reeds bestaande gebouwen 1e. privaatkliniek van Dr. Bruhn met 40 bedden en 2e. het onderwijs-instituut. In Juni van dat jaar richtte hij de vereeniging „Westdeutsche Kieferklinik” op. In het tweede hoofdstuk lezen wij o.m. in een uittreksel van de statuten der Stichting:

„Der Zweck des Vereins ist die Weiterführung des Düsseldorfer Lazarettes für Kieferverletzte als einer mildtätigen und gemeinnützigen Anstalt, die ihre Hauptaufgabe darin suchen

wird, in mildtätigen Wirken für eine besonders vollkommene Wiederherstellung dieser Kriegsbeschädigten, vor allem der materiell Hilfsbedürftigen unter ihnen zu sorgen und in diesem Sinne die Behandlung, Forschung und Lehre auf dem gesamten Gebiete der Zahnheilkunde, der Kiefer- und Gesichtschirurgie aufzunehmen. Auch soll die Anstalt in Verfolg ihrer Bestrebungen sich durch die Behandlung der Friedensverletzungen und -erkrankungen der Kiefer und des Gesichtes in den Dienst der Allgemeinheit stellen. Aufbauend auf diese Tätigkeit, soll die Anstalt eine Stätte umfassender wissenschaftlicher Arbeit auf dem gesamten Gebiete der Zahnheilkunde werden, an der für die Erforschung der groszen Fragen dieses Gebietes, die für das Wohl der Allgemeinheit von hoher Bedeutung sind, ebenso wie für die wissenschaftliche Vertiefung und den technischen Ausbau der Methoden der konservierenden Zahnheilkunde, der Zahnersatzkunde und Orthodontik alle Mittel und Hilfskräfte bereitgestellt werden.

Die Anstalt soll mit allen wissenschaftlichen, klinischen und technischen Einrichtungen, die dem vorgenannten Zwecke dienen, ausgestattet werden. Der Verein ist berechtigt, alle zur Erreichung der vorgenannten Zwecke erforderlichen Masznahmen zu treffen."

Der Verein hat, wie aus Vorstehendem hervorgeht, den Charakter einer gemeinnützigen Stiftung in der juristischen Form eines eingetragenen Vereins. Seine Organe sind:

ein Kuratorium,
 ein Vorstand und
 ein wissenschaftlicher Beirat.

Deze laatste „wissenschaftlicher Beirat" bestaat uit de volgende mannen van naam Prof. Dr. Lubarsch, Prof. Krauss, Prof. Dr. Sachs, Prof. Dr. Dieck, Prof. Dr. Partsch, Prof. Dr. Schlossmann, Ch. Bruhn, de laatste als Directeur der kliniek.

Het zou zeker te ver voeren een getrouw relaas te geven van de inrichting van het gebouw in dit „Bericht" zeer uitvoerig besproken en van vele illustraties voorzien. Het volgende zij aangestipt:

Er is plaats voor 160 verpleegden (bedden) 6 badkamers zijn in de inrichting. Vertrekken voor hoogtezon, massage en warmeluchttherapie. De keuken is van machines voorzien waarin de

spijzen op bijzonder wijze worden geprepareerd voor kaakzieke patiënten.

Onder de bekwame leiding van Dr. Med. August Lindemann, welke zich sinds 1914 heeft gespecialiseerd voor kaak- en gelaatschirurgie berust de chirurgische afdeling. Hem staan twee naar den eisch des tijds ingerichte operatiekamers ter beschikking een voor septische en een andere voor steriele operaties. Dr. Kukulies (school Partsch) leidt de tandheekkundige afdeling.

Een afdeling voor ziekten van het anthrum en andere kaaknevenholten. staat onder leiding van den keel-, neus- en oorarts Dr. Hoelscher, voormalig medewerker van Bern. Frenkel en Killian. In het geheel zijn 12 artsen en tandartsen geregeld aan de instelling werkzaam. Voor personeel is in ruime mate gezorgd.

Behalve als behandelingscentrale heeft men de W. D. Klinik als instituut voor wetenschappelijk onderzoek en onderwijs ten nutte gemaakt.

Een apart gebouw is naast de kliniek als tandheekkundig instituut ingericht, waar een operatiekamer voor tandheekkundige poliklinische behandeling met talrijke nevenkamers tot dat doel. In dit gebouw is ook de wetenschappelijke collectie ondergebracht en wordt aan 18 werktafels prothese vervaardigd.

Een ander nevengebouw huisvest het wetenschappelijk instituut waarin de bibliotheek is ondergebracht en zich een gehoorzaal bevindt met 60 zitplaatsen; van uit het nevenvertrek wordt door 2 projectieapparaten (voor microphotografie en microprojectie) de leerstof aanschouwelijk gemaakt.

Op de bovenverdieping bevindt zich een laboratorium voor chemisch, bacteriologisch en histologisch onderzoek, daarnaast weer een leermiddelenverzameling en Rontgeninrichting.

In een hoofdstuk „Die Wirksamkeit der Westdeutschen Kieferklinik als Behandlungstätte” wordt aan de hand van een uitgebreide casuïstiek een denkbeeld gegeven van de uitgebreidheid der behandelingsmogelijkheid door fotografische voorbeelden geïllustreerd.

In een aanhangsel statistiek en overzichten worden cijfers gegeven van de in het instituut behandelde gevallen, ingedeeld naar den aard der aandoening en der therapie.

O. m. blijkt uit gegevens dat tot het herstellen van eenige continuïteit bij behandeling van kaakdefecten pl.m. 1000 gevallen van beentransplantatie in Dusseldorf onder Lindemann zijn uitgevoerd, die nagenoeg alle gelukt zijn. Op het oogblik dat

het „Bericht” in druk verschijnt zijn nog 22 zulke behandelde gevallen onder de verpleegden van de W. D. K. K. Deze werkmethode en daarmee gepaard gaande contrôle van patiënten, hebben geleid tot onderzoek op het wetenschappelijk laboratorium van het instituut, ten doel hebbende licht te werpen op de biologische processen welke bij regeneratie van been en been-implantaties plaats vinden. Deze zeer interessante onderzoekingen worden met prijzenswaardige en methodische nauwkeurigheid door Dr. Lindemann geleid.

Postoperatieve defecten na gedeeltelijke onderkaakresectie wegens maligne tumoren, osteomyelitis, tuberculose, defecten van gelaat, bovenkaak en neus bij lupus worden door autoplastische implantaties aangevuld en zeer ingenieuze prothesen en obturatoren verbeterden tal van cosmetische en functioneele stoornissen zooals dat slechts in een soortgelijke inrichting te verwachten is.

Bijzondere zorg wordt ook besteed aan de z.g. epithese bij cosmetische defecten in het bijzonder door gelatine prothesen (neusdefecten).

Dat de resultaten van een zoo intensieve arbeidsverdeling met alle wetenschappelijke gevolgen aanleiding hebben gegeven zal niemand verwonderen, die het streven van prof. Bruhn om ook deze kaakkliniek als onderwijscentrum ten nutte te makeeft leeren kennen, gedurende de jaren dat hij leider was van de Dusseldorfsche kaaklazaretten.

Inderdaad is het hem gelukt, in zijne medewerkers een staf van onderwijskrachten te vinden van groote bekwaamheid niet alleen, doch ook in staat al de ervaringen door hem opgedaan, methodisch tot leerstof te verwerken en adoptabel te maken voor deelnemers der cursussen, in het onderwijs-instituut geregeld gegeven.

J. S. BRUSKE.